

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 78/2004

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Γ' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 17 ης Φεβρουαρίου 2004

Σύνθεση

- Πρόεδρος:** Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
- Νομικοί Σύμβουλοι:** Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας,
Δημήτριος Παπαγεωργόπουλος, Βασίλειος
Χασαπογιάννης, Πέτρος Τριανταφυλλίδης.
- Εισηγητής:** Ανδρέας Χαρλαύτης Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
- Αριθμ. Ερωτήματος:** Α.Π. 15714/3311/6-11-2003 Περιφέρειας Αττικής,
Γενική Δ/ση Περιφέρειας, Δ/ση Δασών.
- Περίληψη ερωτήματος:** Εάν συγκεκριμένη εδαφική έκταση, ειδικώς αναφερόμενη σε έγγραφο της Δ/σης Δασών Νομαρχίας Πειραιά, μπορεί να υπαχθεί στο άρθρο 11 παρ. 6 του Ν.3147/2003, να ανακληθεί η απόφαση περί χαρακτηρισμού της ως αναδασωτέας και να αποδοθεί στον οικοδομικό συνεταιρισμό που την διεκδικεί.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο γνωμοδότησε ως εξής :

Ι.α. Στο άρθρο 117 παρ.3 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής:

«3. Δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποφιλώθηκαν ή αποφιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτές και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό».

β. Στο άρθρο 5 του Ν. 2258/1952 ορίζονται τα εξής:

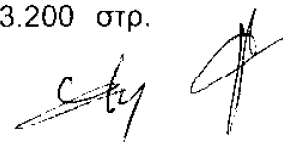
«Κοινόχρηστοι συνεταιρικοί εκτάσεις παραχωρηθείσαι εις τους οικείους Συνεταιρισμούς Αποκαταστάσεως Ακτημόνων Καλλιεργητών κατά πλήρη κυριότητα δυνάμει συνολικού παραχωρητηρίου του Υπουργείου Γεωργίας δύνανται να εκποιούνται κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας προς Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς Δωδεκανησίων εγκατασταθέντων εν Ελλάδι προ της απελευθερώσεως των Νήσων. Το 50 % του εκ της πωλήσεως εισπραχθησομένου τιμήματος περιέρχεται εις το Ειδικόν Ταμείον Εποικισμού».

γ. Τέλος στο άρθρο 11 παρ. 6 του Ν. 3147/2003 ορίζεται ότι:

«Κοινόχρηστες συνεταιρικές εκτάσεις, οι οποίες παραχωρήθηκαν στους οικείους Συνεταιρισμούς Αποκαταστάσεως Ακτημόνων Καλλιεργητών κατά πλήρη κυριότητα, δυνάμει συνολικού παραχωρητηρίου του Υπουργείου Γεωργίας, και εκποιήθηκαν κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2258/1952 (ΦΕΚ 285 Α') προς Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς Δωδεκανησίων που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα πριν από την απελευθέρωση των Νήσων, εφόσον κατά τη διαδικασία κτηματογράφησης, σύμφωνα με το Ν. 248/1976 (ΦΕΚ 6 Α') χαρακτηρίστηκαν στον οικείο κτηματολογικό πίνακα ως χορτολιβαδικές εκτάσεις, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Αποφάσεις με τις οποίες κηρύχθηκαν οι εκτάσεις αυτές ως αναδασωτές ανακαλούνται με πράξη του αρμόδιου οργάνου».

II. Από τον φάκελο του ερωτήματος προκύπτουν τα εξής:

Το έτος 1926 απαλλοτριώθηκε έκταση 5.193 στρεμμ. από το διακατεχόμενο δάσος της Ι.Μ. Πετράκη για αποκατάσταση προσφυγικής ομάδας Αγ. Νικολάου Βάρης. Από την έκταση αυτή τμήμα 3.200 στρ.

παραχωρήθηκε με το υπ' αριθ. 2/1930 παραχωρητήριο ως κοινόχρηστος συνεταιριστικός κλήρος στον Συνεταιρισμό Αποκατάστασης Ακτημόνων Καλλιεργητών Αγ. Νικολάου Βάρης και το τμήμα των 1.993 στρ. για γεωργική αποκατάσταση. Από το τμήμα των 3.200 στρ. και ύστερα από απόφαση του Υπ. Γεωργίας (218639/36521/12-11-1952) περί πωλήσεως της έκτασης αυτής, αγόρασε 464 στρ. στην /περιοχή Πανόραμα Βούλας και ο Οικοδομικός Συν/σμός Καστελλοριζίων κατά το χρονικό διάστημα 1954 – 1956. Τμήμα της έκτασης αυτής των 464 στρ. περιλήφθηκε το 1968 στο ρυμοτομικό σχέδιο Βούλας, παρέμεινε δε εκτός σχεδίου το υπόλοιπο τμήμα των 124 στρ. Το έτος 1974 σε ολόκληρη την περιοχή έγινε πυρκαϊά και ο Νομάρχης Πειραιά με την υπ' αριθ. Δ/246760/1977 απόφασή του κήρυξε την έκταση αυτή ως αναδασωτέα (τα 124 στρ.). Κατά της απόφασης αυτής ο Οικοδομικός Συν/σμός Καστελλοριζίων άσκησε αίτηση ακυρώσεως στο Σ.τ.Ε. το οποίο και ακύρωσε την παραπάνω απόφαση. Στη συνέχεια ο Νομάρχης Πειραιά με την αριθ. Δ/245507/20-3-80 απόφαση, επανακήρυξε την έκταση σαν αναδασωτέα με σκοπό την δημιουργία άλσους. Κατά της απόφασης αυτής ο ίδιος Οικοδομικός Συν/σμός και μέλη αυτού άσκησαν αιτήσεις ακυρώσεως στο Σ.τ.Ε., οι οποίες απερρίφθησαν με τις αριθ. 1818, 1819 και 1820/82 αποφάσεις.

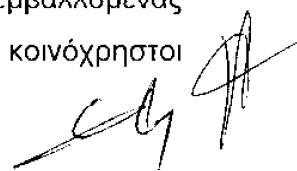
Στη συνέχεια, κατόπιν διαταγής του Υπουργείου Γεωργίας, συντάχθηκε η υπ' αριθ. 200193/638/16-12-1980 αναφορά του Γενικού Επιθεωρητή Δασών, στην οποία αναφέρεται ότι η έκταση των 124 στρεμμάτων είναι κατά το πλείστον επίπεδη χορτολιβαδική και θα πρέπει να διορθωθεί η υπ' αριθ. Δ/245507/20-3-1980 απόφαση του Νομάρχη Πειραιά ως προς τον χαρακτήρα της εκτάσεως από δασική σε χορτολιβαδική. Τέλος εκδόθηκε η υπ' αριθ. 350/1981 πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης αυτής ως χορτολιβαδικής, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 του Ν. 998/1979.

Κατά της τελευταίας αυτής πράξεως υπέβαλαν αντιρρήσεις προς την Α/θμια Επιτροπή Δασικών Αμφισβητήσεων Πειραιά, κάτοικοι του Δήμου Βούλας και ο Δήμος. Η Α/θμια Επιτροπή με την υπ' αριθ. 2/1983 απόφασή της απέρριψε τις ενστάσεις και επικύρωσε την πράξη χαρακτηρισμού του Δασάρχη Πειραιά. Κατά της απόφασης της Α/θμιας Επιτροπής ο Δήμος Βούλας και κάτοικοι του Δήμου προσέφυγαν στην Β/θμια Επιτροπή, η οποία με την αριθ. 3/1983 απόφασή της έκαμε δεκτές εν μέρει τις ενστάσεις και

χαρακτήρισε τμήμα της έκτασης από 40,5 στρεμ. ως δασική έκταση, που εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρ. 3 παρ. 2 Ν. 998/79, ενώ το υπόλοιπο τμήμα των 80 στρ. το χαρακτήρισε ως χορτολιβαδική έκταση, που εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρ. 3 παρ. 6 ιδίου Νόμου. Κατά της υπ' αριθ. 3/1983 αποφάσεως της Β/θμιας Επιτροπής ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως στο Σ.τ.Ε. από κατοίκους του Δήμου Βούλας, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθ. 2334/1987 απόφαση, η οποία ακύρωσε την υπ' αριθ. 3/1983 απόφαση ως μη νόμιμη γιατί χαρακτήρισε ως χορτολιβαδική έκταση η οποία είχε κηρυχθεί αναδασωτέα. Παράλληλα με την παραπάνω διαδικασία το έτος 1981 το 4^ο συνεργείο κτηματογράφησης σύμφωνα με τη διαδικασία του Ν. 248/76 χαρακτήρισε την έκταση των 124 στρεμμάτων ως χορτολιβαδική. Η Κοινότητα Βούλας άσκησε αντιρρήσεις κατά της τελευταίας πράξεως οι οποίες απορρίφθηκαν με την υπ' αριθ. 902/1982 απόφαση του Ειρηνοδικείου Αθηνών, με το σκεπτικό ότι οι αντιρρήσεις δεν στρέφονταν κατά του χαρακτηρισμού της καταγραφείσης περιοχής αλλά αναφέρονταν στην οριοθέτησή της και σε λοιπά θέματα για τα οποία δεν προεβλέπετο από το νόμο η άσκηση αντιρρήσεων. Κατά της υπ' αριθ. 902/1982 αποφάσεως του Ειρηνοδικείου Αθηνών δεν προκύπτει ότι έχει ασκηθεί ένδικο μέσο.

Ειδικότερα με την προμνημονευθείσα υπ' αριθ. 1818/1982 απόφασή του το Σ.τ.Ε., ερμηνεύοντας τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2258/1952 έκανε δεκτά τα εξής:

«Κατά την έννοιαν της ανωτέρω διατάξεως, ερμηνευομένης στενώς, εν όψει των ειδικών, προστατευτικών των δασών, διατάξεων του νόμου 4173/1929 (ΦΕΚ 205 Α')» περί κυρώσεως κλπ. του ν.δ. περί δασικού κώδικος», ο οποίος ίσχυε κατά τον χρόνον δημοσιεύσεως του ως άνω νόμου 2258/1952, (βλ. ιδίως άρθ. 70 ν. 4173 περί των περιορισμών εν τη διαχειρίσει και εκμεταλλεύσει των δασών, άρθρ. 102 του ιδίου νόμου – περί της απαγορεύσεως εκχερσώσεως των δασών και άρθρ. 148 αυτού περί αναδασώσεων), ως και εν όψει των διατάξεων του αγροτικού νόμου (κωδ. Π.δ. 15.10.1926, ΦΕΚ 370, άρθρ. 8 και κωδ. Β.δ. 29.10.1949, ΦΕΚ 342, άρθρ.8), διά των οποίων εξαιρούνται της παραχωρήσεως προς αγροτική και κτηνοτροφικήν αποκατάστασιν τα δάση (βλ. ΣτΕ 240/32, 1253/53, 1686/53, 1030/57, 194/59, 1061/62) εκτός αν πρόκειται διά μικράς παρεμβαλλομένης δασικής εκτάσεις και υπό τους αυτόθι ειδικωτέρους όρους, ως κοινόχρηστοι

συνεταιρικοί εκτάσεις, δυνάμει να εκποιηθούν εις οικοδομικούς συνεταιρισμούς δεν θεωρούνται, υπό του ν. 2258/1952, αι οπωσδήποτε καταστάσει κοινόχρηστοι, έτιω και αν ήσαν δάση, ήτοι και αι εκτάσεις αι οποίαι δεν ηδύνάτο κατά νόμον να παραχωρηθούν ως κοινόχρηστοι εις τους ΣΑΑΚ, αλλά μόνον αι κοινόχρηστοι εκτάσεις αι μη δασικάι, των οποίων η διάθεσις δεν ήτο, επί τη βάσει της μέχρι του ρηθέντος νόμου 2258/1952 νομοθεσίας, επιτετραμμένη (βλ. παρ. II άρθρ. 164 άγροτ. Κώδικος). Επομένως, ο λόγος ακυρώσεως διά του οποίου προβάλλεται ότι, εφόσον η κηρυχθείσα αναδασωτέα έκτασις είχε περιληφθή εις τας κοινοχρήστους εκτάσεις του Συνεταιρισμού Αποκαταστάσεως Ακτημόνων Καλλιεργητών Αγίου Νικολάου Βάρης, απέβαλε, δια του ανωτέρω νόμου 2258/1952, επιτρέψαντος την οικοπεδοποίησιν της εκτάσεως ταύτης, τον δασικόν αυτής χαρακτήρα και δεν ηδύνάτο να κηρυχθή αναδασωτέα, συμφώνως προς το άρθρ. 117 του Συντάγματος και το άρθρον 38 του ν. 998/1979, τα οποία προϋποθέτουν αναδάσωσιν δασικής εκτάσεως, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η παραχωρηθείσα εις τον ΣΑΑΚ ως κοινόχρηστος έκτασις ήτο, καιά ια εν προηγουμένη σκέψει, δάσος 3.200 στρεμμάτων, τμήμα δε αυτής 124 στρεμμάτων εκηρύχθη, δια της προσβαλλομένης αποφάσεως, αναδασωτέον και επομένως δεν απέβαλε, η ως άνω έκτασις των 124 στρεμμάτων, τον δασικόν της χαρακτήρα, δια του ν. 2258/1952, επί τη βάσει του οποίου εδόθη, δι' υπουργικής αποφάσεως, η άδεια εκποιήσεώς της εις τον Οικοδομικόν Συνεταιρισμόν Καστελλοριζίων, άτε του νόμου τούτου μη αφορώντας εις εκτάσεις αι οποίαι, ήσαν δάση κατά τον / χρόνον παραχωρήσεως εις τους ΣΑΑΚ. Εξ' άλλου, ούτε η ανωτέρω άδεια εκποιήσεως εις τον οικοδομικόν συνεταιρισμόν είχεν ως αποτέλεσμα και την απώλειαν του χαρακτήρος της εκτάσεως ως δασικής, ο τα ενάντια δε προβάλλον λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος».

III. Από τις διατάξεις που μνημονεύθηκαν, το ιστορικό της υποθέσεως και την μέχρι τώρα δικαστική πορεία της, προκύπτει ότι η επίδικη έκταση δεν μπορεί να υπαχθεί στο άρθρο 11 παρ. 6 του Ν. 3147/2003 και να αποδοθεί στον αιτούντα αυτήν ως άνω συνεταιρισμό. Και τούτο γιατί ναι μεν ορίζεται στην τελευταία ως άνω διάταξη ότι δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και ανακαλούνται οι πράξεις χαρακτηρισμού τους εκτάσεις οι οποίες κατά τη διαδικασία του Ν. 248/1976 χαρακτηρίστηκαν ως

χορτολιβαδικές, πλην η διαδικασία χαρακτηρισμού της επίδικης έκτασης κατά το έτος 1981 ως χορτολιβαδικής από το 4^ο συνεργείο κτηματογράφησης και η μετέπειτα διαδικασία δεν ήταν νόμιμη, σύμφωνα με όσα κρίθηκαν αφενός με την υπ' αριθ. 1818/1982 απόφαση του Σ.τ.Ε., περί μη απώλειας του χαρακτήρος ολοκλήρου της εκτάσεως των 3.200 στρμ. (τμήμα της οποίας αποτελεί και η επίδικη) ως δασικής, και αφετέρου με την προμνημονευθείσα υπ' αριθ. 2334/1987 απόφαση του Σ.τ.Ε. με την οποία κρίθηκε επίσης ότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως χορτολιβαδική έκταση η οποία έχει κηρυχθεί αναδασωτέα.

IV. Κατ' ακολουθίαν αυτών στο τιθέμενο ερώτημα προσήκει κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος αρνητική απάντηση καθόσον, η επίδικη έκταση έχει ήδη κριθεί με τις ανωτέρω αποφάσεις του Σ.τ.Ε. ότι ουδέποτε απώλεσε τον, κατά τις διατάξεις του Ν. 998/19/9, δασικό της χαρακτήρα, και ως εκ τούτου, δεν μπορεί αυτή να αποχαρακτηρισθεί σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 11 του Ν. 3147/2003 και κατά μείζονα λόγο να αποδοθεί στον αιτούντα αυτήν ως άνω συνεταιρισμό.-

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 8-3-04

Πρόεδρος

Γεώργιος Πουλάκος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Ανδρέας Χαρλαούτης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.